

agrupació excursionista talaia

FEDERATS A:

federación catalana de montaña

federación catalana de esquí

comité de exploraciones subterráneas de cataluña

asociación española de camping y caravana

CARRER ANSELM CLAVE, 3 - TELEFON 893 12 57 - VILANOVA I LA GELTRU

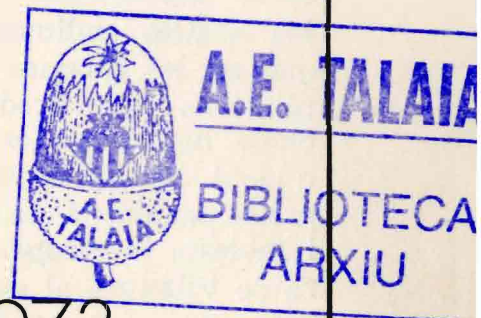
CIRCULAR PER ALS SOCIS

DESEMBRE 1972

LA JUNTA DIRECTIVA
DE L'A. E. TALAIA

desitja a tots els seus associats
i amics, un

BON NADAL
I UN JOIOS ANY 1973

Conca hidrològica de Ribes

En el terme de Ribes es produeix la confluència de tres de les rieres més importants de la comarca: la Riera de Canyelles o de Vilafranca; la Riera d'Olivella o de Begues; i la Riera de Jafra. Un cop juntes formen l'anomenada Riera de Ribes. En el sector occidental del terme altres rieretes meys importants i que neixen als faldars del Montgrós, tributen al vilanoví torrent de Santa Magdalena. Tota la plana compresa entre el poble de Ribes, Sant Pau, Sota-ribes, Can Coll, Can Quadres de la Timba, les Torres i Ca l'Escolà està formada principalment per argiles sedimentàries procedents de la descomposició kàrstica de les masses de calisses que envolten el terme.

Les tres rieres esmentades han excavat retorçats meandres flanquejats per terrosos penya-segats de certa altura anomenats popularment «timbes». La confluència d'aquestes rieres d'extensa conca receptiva, i una certa impermeabilitat produïda per les argiles sedimentàries, ocasiona que en les èpoques de fortes precipitacions es produeixen circulacions hídriques força espectaculars que si bé no acostumen a causar greus perjudicis, causen la reiterada i molesta interrupció de la carretera de Vilanova al gual de Sota-ribes.

La Riera de Canyelles creua el terme de Ribes en direcció NW a SE, seguint aquesta direcció un cop passada la població i rebuda l'apor-

tació de les altres rieres fins a desembocar a la Mediterrània en el terme de Sitges. En entrar en el terme de Ribes s'ajunten el Fondo de les Carboneres i el dels Vinyals, que baixen dels faldars N del Montgrós. A la riba oposada hi ha el Fondet del Cirerer, prop dels xalets-cabanes de fusta de construcció recent.

Enfront del revolt del Racó desemboquen el Fondo dels Sumidors, que baixa des de prop d'aquella enlairada masia, i poc més avall el Fondo del Socot. A la riba oposada, i passada la masia del Racó, trobem el Fondo del Raset, que baixa des de dalt de les ruïnes del Casalot. Prop de la pedrera del costat de la carretera veiem el Fondo del Tinet, el qual procedeix del turó immediat a l'ermita de Sant Pau. A la riba oposada desemboca el Fondo de Can Bartomeu. Sota el Poble de Ribes, el qual queda enlairat dalt de la cinglera dita La Costeta, s'ajunten les Rieres de Canyelles i Olivella. La Riera descriu un doble meandre dirigint-se cap al caseriu de Sota-ribes. Per la riba dreta rep les aportacions del Torrent de les Timbes de Sant Pau i les dels Fondals de Cal Sidro i d'en Puig, formant aquests dos darrers un sol fondal.

Pel costat mateix de Sota-ribes desemboca el Barranc de Sota-ribes, format pels fondos de la Ganassa, de Can Ramón, del Serafí i del Torrent de les Esplugues, els quals baixen dels estreps S del Montgrós

i E de la Serra. Passat el gual de la carretera de Vilanova, la Riera descriu un ampli arc passant per sota el pont de la carretera de Puigmoltó i el de l'encastellada finca de Can Coll, i es dirigeix cap a la carretera de Sitges. Al costat d'aquesta via s'hi ajunta el Torrent de Can Mestre. Passat Can Quadres de la Timba passa a tributar-hi la Riera de Jafra.

La Riera fa un nou meandre entorn del turonet de Can Baró i contorneja l'inutilitzat Autòdrom de Terra-mar tot entrant en terme de Sitges. En aquest darrer trajecte tributen a la riera els torrents de Can Bruguera, dels Cards, de la Mata i el Clot dels Frares.

A la Riera d'Olivella tributen tot just creua el límit del terme, per una part, el Fondo d'en Pixabroses (junt amb el de Les Carreteres) i, a l'oposada, el de la Roca del Bisbe (junt amb el de Querol). Poc més avall d'aquest darrer, desemboca a la Riera el Fondo del Mas d'en Giralte i el d'en Jaques, ambdós amb la capçalera al Pla de les Piquetes. A la part oposada, prop de la Torreta, hi ha el Fondo de la Cova i el de Les Carboneres, amb capçalera a la Serra del Sumidor.

Passat el congost de les Penyatonnes tenim a l'esquerra el Fondo del Corral d'en Massó i la branca del d'en Pasqualí. Prop de la Caseta del Campament desemboca el Fondet de Penya Rubí. La Riera descriu un ampli meandre rebent a la dreta les aportacions dels Fondos de les Portes i del Coll de la Glaieta, i a l'esquerra el Fondet del Bosc Gran, passant a continuació a ajuntar-se amb la Riera de Canyelles.

La Riera de Jafra entre en el terme en les immediacions dels Forats d'en Bori. Per la riba dreta tributa el Fondo de Codines, el qual capta

les aigües compreses entre el Mas Berenguera, el Turó de la Llebre i el de Codines. Superat un gran meandre veiem a la riba esquerra la boca de la Cova Negra i prop d'ella la desembocadura del Fondo de l'Infern. Més enllà trobem el Fondet del Corral del Culebró, i a continuació s'obra la plana situada al peu de l'altèrra cinglera de la Penya de Can Mercè. De les immediacions d'aquesta masia situada a la part oposada, baixen els Fondos d'en Feló, de Cal'Almirall i de Can Pere de la Plana, els quals s'ajunten formant una sola barrancada que desemboca a la Riera. Prop de Can Bertran passa el Torrent de les Gralles, el qual té la capçalera a la Serra de la Creueta.

Per la riba esquerra tributen el Fondo d'en Cosme o d'en Lluís, i poc més enllà el dels Pouents, ambdós procedents de la serra que discorre des de la Penya a la Carsosa. A la riba oposada trobem el Fondet de l'Escolà. Passada la Casa de la Carretera trobem el Fondo de les Casetes, el qual és format pels Fondos de Coma Bordoia, de la Cova de l'Onso, el Gran, el de la Bassa dels Blanquers, el de la Mustela i la Coma de la Mata, tots procedents del sector E del terme i centrats entorn del Mas de Mossè Albà. Més avall del Fondo de les Casetes hi ha el del Beguetà, situat al N del caseriu de Les Torres. Passant per sota del pont de la carretera de Sitges, la Riera de Jafra passa a tributar a la de Ribes.

Esmentem finalment els fondos que baixen del Montgrós, com són el del Llopet, el de les Catalunyes, el de Can Parès, el de Can Martí i el de Can Montgrós, els quals formen el Torrent de la Pussa que tributa al de la Piera o de Santa Magdalena.

JOAN VIRELLA

Soterrània

Aquest nom, emprat com a portaveu de divulgació i activitats espeleològiques del G. E. T. (Grup Espeleo Talaia), no és més que un antic topònim vilanoví de difícil etimologia, o sigui, d'origen incert, a la vegada que d'emplaçament desconegut.

Es llegeix en primer lloc a l'homenatge que l'any 1305 prestà Berenguer de Castellbisbal al rei Jaume II, pel feude o delme que percebia del terme de Cubelles, en els masos o caserius de Creixell, **Soterrània** (o Soterrania), Vilarrodona i Vilanova. Ens ho diu el pare Garí en el seu llibre d'història de Vilanova, a la pàgina 27. El mateix autor, a la pàgina 153, explica que el terme de Cubelles, abans de la fundació de la nostra ciutat, llindava amb la Geltrú, Canyelles, Castellet i Calafell, i que estava dividit en diverses quadres, com Rocacrespa, Gallifa, Cunit, Segur, Vilaseca (Cunit), Sant Pere (platja de Cubelles), Mar Mort (platja de Cunit), Adarró (Sant Gervasi), Enveja (Sant Joan), Piular, Creixell (on actualment es troben les restes), **Soterrania** (?), Vilarrodona (?) i Salacuna (platja de Vilanova, de la qual es té notícia l'any 1274, quan la carta de població de Jaume I), totes sota la jurisdicció del senyor de Cubelles. De les esmentades quadres, sols hi ha certs dubtes de situació amb Soterrània i Vilarrodona. D'aquesta en parlarem un altre dia.

El que eren antocs llocs de l'actual terme vilanoví són citats altra volta en un document que decretà la divisió de la parròquia de Santa Maria del Castell de Cubelles i creà la de Sant Antoni de «Vilanova de Cube-

llis», el 26 d'abril de 1363. El referit document disposa de text llatí i text català, i diu que els llocs d'Enveja (Invidia), de Creixell (Crexello) i els «mases (mansis) de Vilarrodona (Villa ratunda) e de **Socarrania** e de Spiulart» estan situats dins els termes de la nova parròquia de «Sent Antoni de la dita Vila nova».

Aleshores, el barri anomenat Vilanova de Cubelles, (que continuà restant sota la jurisdicció civil del Senyor del Castell de Cubelles i que l'exercia per delegació reial), era compost per tres carrers i el 1369 obtingué el privilegi d'aixecar muralles, quedant el recinte tancat i separat de la Geltrú.

Es de creure que el mas o quadra de Soterrània quedà fora murs, però sembla que no massa lluny d'ells. El carrer més septentrional de Vilanova era el Carrer Major o del Forn, que tenia un portal (el d'en Clarà) que donava a la avui Plaça Llargà i un altra portal (d'en Rossell) que sortia a l'ara carrer dels Horts. La part més alta del poble era la muralla que hi havia on després s'edificaren les cases del carrer de la Fraternitat o de Joaquim Mir. El que fou convent dels Carmelites (Rambla de Sant Josep i l'Hospital) encara no existia. Fora muralla i separant-se d'ella, es veia el Torrent de la Pastera. Prop d'aquells indrets hi devia haver el Mas de Soterrània.

Passaren els anys, i pel Cadastre de 1739 ens enterem que la partida de **Suterraní** s'esqueia entre el camí del Mas d'en Artís, el camí del Mas d'en Puig i el camí del Piular. Per exemple, de les peces de la partida, la n.º 1106 tenia el camí del Mas d'en Artís a llevant i els Pares car-

melites a migdia; la n.º 1194 afrontava a llevant amb el camí de la Plana, a migdia amb el camí del Piular i a ponent amb el del Mas d'en Puig; la n.º 1428 donava a orient amb camí del Mas d'en Puig i al sud amb el del Piular. Resumint, **Soterrània** o **Suterrani** era sobre l'Hospital, on després hi va haver Els Esbarjos i actualment la fàbrica CIAP.

Com que la partida era gran (quecava a migdia de l'antiga Creixell i a llevant del no menys antic Piular), arribava a tocar la mateixa Vilanova, ja que d'acord amb un document de l'arxiu de Cal Candela, l'any 1792 a Soterrani es va vendre una terra per fer-hi una casa, la qual afrontava a migdia «ab lo carrer que allí se va formant» (Sant Magí?, Sant Roc?, Agricultors?)

I per acabar. Què vol dir **Soterrània**. Ara ja ens posem en camisa d'onze vares, però hem d'intentar esbrinar-ho.

Si el mot de l'any 1363 és vàlid, **Socarrania** vindria de «socarrar», o sigui, de cremar, rostir; més la resta de notícies documentals són similars

a la paraula «Soterrani» dels diccionaris, que vol dir «lloc sota terra». Sinònims de soterrani són: «cova, cava, cambreta, carbonera». Per altra banda, «Soterrar» és «enterrar, posar sota terra, cobrir de terra, colgar». A Tremp (Pallars Jussà), hi ha un poble que porta el nom de **Suterranya**, però, atenent al «Liber Feudorum» (doc. núms. 72-73), l'any 1079 es deia «Sots terras» i es parlava d'un «ipso balzo» (la balç = bauma) i d'unes «ipsas speluncas» (les esplugues = coves), cosa que demostra que el nom del poble deriva d'aquestes cavitats subterrànies. Hi havia coves a la partida vilanovina de **Soterrània**? No en tenim esment.

Per cert, Coromines, «Estudis de toponímia», pàg. 154, escriu que **Sotarrània**, del llatí «subterranea», és un topònim mossàrab, degut al grup —NI— conservat a la paraula. No seria gens estrany que **Soterrània** fos més antiga del que pensem i que qualsevol dia es trobin cavitats desconegudes.

VICENC CARBONELL

NORMES DEL PREMI A LA CONSTÀNCIA DE LA SECCIÓ DE MUNTANYA

1.— Podran optar en aquest premi, tots aquells que facin sortides de muntanya, que no siguin especialitzades.

2.— Per puntuar en el abans citat premi, serà necessari i obligatori omplir la fulla dos dies abans d'efectuar-se la sortida.

3.— També serà obligatori omplir, una vegada feta la sortida, la fulla de ruta, en la que s'especificarà el gràfic de la marxa, anotant temps de marxa, llocs per on s'ha passat, característiques del terreny i altres dades d'interés excursionista.

4.— La puntuació serà establerta de la següent manera:

Un dia complert de sortida = 1 punt.

Un dia amb nit anterior = 1 punt i mig.

Les sortides de més d'un dia, a partir del tercer dia inclusiu = mig punt per dia.

5.— Els detalls que no estiguin reglamentats seran solventats per la Junta de la Secció de Muntanya, i en cas de no arreglar-se serà discutit per la Junta de la Talaia.

NOTICIARI

CONFERENCIA SOBRE EL MASSIS DE GARRAF

Presentada conjuntament per la nostra Entitat i el Centre d'Estudis de la B. M. B., el dia 8 de novembre s'efectuà una conferència-col·loqui sobre el tema del projectat dipòsit d'escombreries del Garraf. El President de l'Escola Catalana d'Espeleologia J. Antoni Raventós i el Professor Senent-Josa explicaren amb senzilles paraules en què consistien els dipòsits controlats i els greus inconvenients que suposaven el fet de situar-ne un en l'agresta barrancada del Fondo de les Terradelles, les abruptes parets de la qual impedeixen un fàcil accés dels camions. Així mateix, en la zona escollida no hi ha terres o graves per a fer-hi les capes divisòries de control, paraula que, afegim nosaltres, ha perdut molt del seu valor semàntic des de la voladura del pont de Molins de Rei, i exactament com en aquella ocasió seria molt probable que es tirés al dret, abocant les escombreries sense cap ordre ni mirament.

Tampoc no resulta viable la depuració de les aigües que resultarien contaminades, ja que moltes de les surgències desemboquen per sota del nivell del mar, i en resultarien afectats tots els molluscos i crustacis del litoral. Total, que si s'haguessin de complir amb exactitud les mesures de seguretat promeses per l'Ajuntament barceloní, possiblement els resultarien molt més onerosos que les plantes incineradores que coquina-ment tracten d'estalviar, amb greu perjudici dels municipis del Garraf en general i dels excursionistes en particular.

La no massa nodrida concurrència es féu càrrec del problema, entaulant-se seguidament un animat col·loqui en el qual quedà ben palesa la presa de consciència dels assistents, acordant entre ells de promoure una campanya de divulgació a nivell de les entitats vilanovines per tal de sol·licitar a l'Ajuntament de la ciutat que s'oposi al desafortunat projecte de convertir el Massís en un enorme femer pestilant, contaminant tot el subsol comarcal.

TARJES DE FEDERAT 1973

Tots els socis que vulguin tenir la tarja de la F.E.M. per l'any 1973, poden passar pel local social tots els vespres, i previ pagament de 75 ptes. al Conserge, podran inscriure's a la llista que serà posada durant tot el mes de Desembre, a la cartellera del local.

Recordem el sol fet de tenir la Tarja de Federat comprèn els següents beneficis:

Tarifa reduïda N.º 8 pels viatges de la RENFE.

Segur d'accidents de la Mutualitat General Esportiva.

Utilització dels Refugis de Muntanya federatius amb tarifa especial i reducció en un 10 % dels serveis de cantina.

Igualtat de condicions per l'utilització dels refugis alpins francesos, alemanys, suïssos i italians.

També és necessària i obligatòria per la pràctica de qualsevol faceta del Muntanyisme, com Marxes, Campaments, Cursets, etc.

NOTICIARI

III CICLE D'EXCURSIONS PER A INFANTS

El dia 29 d'octubre s'havia projectat una excursió matinal al Pont de Ferro de l'Arboç. Inexplicablement, a última hora, l'empresa de transports informà que no disposava dels autocars encarregats. En la impossibilitat de passar avís ajornant la sortida, es programà una curta excursió d'emergència cap al Mas Sardet, Torrent de les Oliveres i el Pi Gros. Els menuts esmorzaren i s'esplaiaren a l'entorn de la soca del pi monumental i s'arribaren fins al Mas Pedruell. Els més grans visitaren la boca de la cova-avenc situada en les immediacions d'aquella finca on s'aixequen les antenes de l'emissora local.

Participaren en la sortida 44 infants i 8 acompanyants.

OPOSICIO A LA CENTRAL TERMICA

Amb referència al projecte de construir una central tèrmica a la desembocadura del Foix que ja esmentàrem en l'anterior circular, hem de congratular-nos de l'enèrgica oposició que han formulat els Ajuntaments de Cubelles i de Vilanova. A Cubelles es celebrà una reunió pública a la sala del cine, local que resultà insuficient per allotjar la multitud que acudí a manifestar el rebuig al projecte.

Sembla que hi havia la intenció de situar l'emplaçament de la central al marge dret del Foix, en el lloc anomenat Mota de Sant Pere, nom

provinent de la petita elevació on en el curs de la Guerra Civil es construí una fortificació i posteriorment un xalet al damunt. En el mateix lloc havia existit antigament un petit monestir dedicat a Sant Pere, i a l'entorn de l'elevació es troben nombrosos fragments de ceràmica ibèrica, fets que evidencien una continuada permanència dels nostres avantpassats comarcals en aquest punt. I que els actuals descendents hi puguin continuar sense la molestia de fums ni cendres enutjoses.

PESSEBRE

La Secció de Muntanya té programat aquest mes de Desembre, i més concretament pels dies 8 i 9, la col·locació al cim del Comabona (2.350 m.), a la Serra del Cadí, d'un artístic Pessebre muntanyenc. Esperem que aquesta col·locació sigui el màxim de concorreguda per al millor èxit que requereix l'acte.

LOTERIA

La nostra Agrupació ha confiat treure la grossa de Nadal amb el N.º 53.343. Tothom que vulgui ajudar-nos a vendre talonaris o bé sols a provar sort comprant números, pot passar per Secretaria o al Conserge, cada dia de 8 a 10 del vespre.

També tenim talonaris d'una Rifa de 6 Cistelles Nadalenques pels agraciats que coincideixin amb els 6 primers premis del Sorteig del 22 de Desembre. Igualment invitem els socis i amics a vendre i a comprar-ne.

Futurs objectius

SECCIO DE MUNTANYA

PROJECTES A REALITZAR

Participar en les diferents Marxes per Muntanya patrocinades per la Federació.

Organitzar, el mes de Març, la Marxa Social i mirar si és possible que sigui declarada oficial.

Organitzar el Segon Rally social de Baixa Muntanya, el mes de Maig.

Participar com a monitors en les excursions del Cicle Infantil d'Excursions.

Organitzar el Cicle Juvenil d'Excursions per a nois i noies de 16 anys en endavant.

Preparar els Campaments d'Hivern sobre la neu i de Primavera.

Organitzar l'Arxiu Cartogràfic de l'Entitat.

Organitzar una «Setmana de la Muntanya».

GRUP ESPELEO TALAIA

FUTURAS ACTIVIDADES

Entre los proyectos de actividades para el año que entra, destacan entre otros:

1.º— Publicación boletín «Soterrània» III.

2.º— Publicación en preparación del boletín «Soterrània» IV.

3.º— Asamblea Extraordinaria de Socios de la Sección Espeleológica el día 6 de diciembre de 1972.

4.º— Colocación del IV Pesebre G.E.T. en la Cova del Merla.

5.º— Campaña espeleológica a Pont d'Armentera.

6.º— I Exposición Social Fotográfica de tema espeleológico.

7.º— Estudio y topografía del Avenc del Padruell y de la Cova-avenc dels Tres Pous; primeras exploraciones GET. en el Macizo del Ordal, con un recorrido aproximado de 150 metros cada una.

3.º— Campaña de exploraciones en el Macizo del Montsec, entre las que destacan el Graller del Boixaguer, Cova del Brugal, Graller Gran del Corralot, Graller de Corona, etc.

PRINCIPALES ACTIVIDADES DEL GRUP D'ESCALADA I ALTA MUNTANYA PREVISTAS PARA EL RESTO DE ESTE AÑO Y HASTA AGOSTO DE 1973

A.— Finalizar la primera a la Paret dels Diablers por el Plátano. «Vía dels Vilanovins».

B.— Iniciar y terminar una primera en la Roca Regina en el Montsec d'Arés, en la provincia de Lérida.

C.— Cursillo de Escalada en Roca, en la primavera de 1973.

D.— Campamento G.E.A.M. en Alpes.

E.— Directísima al Pedraforca, en invernal. «Vía Anglada-Robbins».

SECCIO D'ESQUI

ACTIVITATS PEL PERIODE 1972-73

Campionats Socials d'Esquí per a 1973, amb les següents proves: Descens i Slàlom per a iniciats o veterans. Proves d'habilitat per a novells i fèmines.

Promoure els Campionats Comarcals d'Esquí.

Sortides d'Esquí de muntanya.

SECCIO MUSICAL

ACTIVITATS PEL PERIODE 1972-73

Assaigs setmanals del Grup de Flauta Dolça.

Una activitat mensual de discos comentats al nostre local social o bé de concert coral o instrumental.

Curset d'introducció a la Cançó Coral de Muntanya.

Futurs objectius

PROJECTE DE LES ACTIVITATS DELS «AMICS DE LA SARDANA» DE LA TALAIA, PER LA TEMPORADA DE 1973.

D'acord amb les entrades que fem de les quotes dels socis i de les ajudes que rebem de l'Ajuntament i Caixa d'Estalvis del Penedès, tenim pensats els següents actes:

—Les acostumades audicions mensuals, amb les extraordinàries de l'Aplec de Lurdes i Dia de Sant Jordi, a més de celebrar el Dia Mundial de la Sardana i Elecció de la Pubilla.

—Organitzarem una excursió per assistir als actes de proclamació de Ciutat Pubilla de la Sardana que aquest any serà a Tarragona.

—També s'ha pensat amb la celebració d'un Curset per l'ensenyament de sardanes, el qual depen de tenir local apropiat a la nostra disposició.

—Hi ha projectada una nova campanya de captació de socis, la qual, si tingués èxit, faria que els ingressos augmentessin i així disposaríem de més diners per poder oferir als «Amics» algun acte fora dels aràdits com: concerts, conferències, etc.

Esperem que tot es pugui realitzar segons lo planejat i des de les pàgines d'aquest Butlletí aprofitem per fer una crida a tots els «Amics» i simpatitzants de la Sardana per tal de que, amb les seves col·laboracions i possibles suggeriments, facin que tinguí èxit la nostra tasca.

Esquiant per la gran carena

El cicle immutable de les estacions, que any darrera any cobreix de blanc l'alta muntanya, ens fa reviure dies d'aventures viscudes a les neus.

Per l'autèntic excursionista, l'esquí no serà un fi, sinó un mitjà imprescindible i fascinant per recórrer les altes valls i cercar la clara lluminositat de les carenes.

Cada sortida és recordada pels seus particulars incidents; la duresa d'un recorregut, el torb, sojornar en refugis, cabanes i fins algun inevitable i perillós bivac.

Quan ha passat la tensió, serà com una victòria íntima, molt nostra, conquerida amb voluntat i esforç.

No fa gaire comentàvem que el jove que sovintaja l'Agrupació, ado-

leix d'una certa manca d'interès per la muntanya hivernal, i concretament a les llargues travessies amb esquís; naturalment tenint cura de fer les sortides, amb un equip, preparació i experiència adients a l'excursió que s'ha de portar a terme.

Es veritat que sempre hem patit dels mateixos problemes: desplaçaments, despeses, però val la pena fer algun sacrifici, per damunt de l'enrarrat cercle grisenc i consumístic, i viure unes hores de ferma plenitud ambiental.

Fa una dècada un grup d'amics realitzàrem la clàssica Núria - La Molina, no en caire competitiu, sinó com una excursió més. Antany alguns d'ells ja l'havien fet.

Era la vegada que preniem part

més components, en una travessia hivernal, doncs érem vuit. No va passar-hi cap incident extraordinari, però sí van ésser extraordinàries, les seves condicions ideals i úniques que difícilment es tornaran a repetir.

A primers de desembre arribem a Núria, al voltant de les nou del vespre. Una nit estelada illumina el Santuari del Pirineu; no hi ha gaire neu a la vall i fa una fresca agradable.

Cerquem allotjament al refugi, i entre alegre i plàcida xirinola sopem i ens en anem aviat a les lliteres per descansar.

L'endemà, després de recollir els estris, sortim a quarts de vuit. L'alba és neta i ens augura un dia esplèndid. Lentament anem pujant pel bosc vers el Collet Verd, on comencem a trepitjar la primera neu estable, endurida, que cruix al ritme compassat de la pujada.

Amb la tímidesa del seu equinocci, el sol ens saluda des dels Torreneules, i la seva presència anima la nostra ascensió. Arribem a la Coma de l'Embut on ja trobem un bon gruix de neu, flonja a vegades, que anem superant amb els esquís. La darrera pujada al vell Puigmal la fem a peu i quan assolim el cim, un alè de fred més viu ens humiteja els ulls. ¡Incomparable grandiositat de bellesa i solitud la que s'albira! Llunyans veiem els cims de la Molina. Les capelles de la Verge de Núria i Sant Bernat estan cobertes de capritxoses filigranes de glaç.

Un dels helicòpters que havíem vist evolucionar, aterra dalt del Puigmal i un pilot salta a terra i enss aludem; són de les forces aèries franceses que fan maniobres, doncs carena enllà vers el Gorro Blanc, una fumarola verda destaca la presència d'altres aparells. Ens acomiadem mútuament; ells s'enlairen pels aires i nosaltres adrecem la ràpida davallada, calçant crampons, per la glaçada carena de punxeguts cantells pissarroso, que clapissen l'es-

querpa vessant escombrada pel vent. Després mig a peu mig esquiant travessem el Pas dels Lladres i arribem al Pic de Dòrria.

Un nou panorama s'ofereix al nostre abast; una ampla carena que s'allarga ondulant i encisadora. Al cim del Dòrria ens calcem definitivament els esquís i empenem la gran esqujada. Tots portem barretina i a més d'escalfar les orelles, dona un to de viu colorit. Un darrera l'altre anem fent giravolts, dins de la lleugeresa que permet l'esquí de muntanya.

Baixem i baixem sens parar, lliscant amb l'estil que denominem «dels de Garraf», terme que esmercem per definir la nostra tècnica, exempta d'academicisme. De tant en tant es produeix un terrabastall, que per cert no té conseqüència. Enfilem el Pla de les Salines; en «Miro» zigzaguejant s'encreua amb el «Ton» i el Raimon. Baixant amb directa s'arrien l'Isidre, el Josep i l'Argimir. El Marcellí no es queda pas a la cua i és de destacar l'extraordinària perícia amb que es desenvolupa, doncs és la segona vegada que calça esquís.

A estones ens aturem per acollarse i despenjem la motxilla i com no portem pressa i el temps es immillorable, fruïm al màxim dels dilatats horitzonts. Mal cantem el «Pirineu» de Cancó d'Amor i de Guerra i tot seguit donant un crit, comencem de nou la gambada com cabriols juganers.

La neu és generalment bona i en llocs forma contínues ondulacions i petits rasclers endurits, ocasionats pels elements atmosfèrics. Les fustes fimbren i les espàtules amb tremolor embalat, repiquen amb sonoritat i aquest remor de trencadís cristall ens omple de goig.

La carena és ampla, lluent, esplendent. Girant una mica a la dreta tenim a la mà la benvolguda Cerdanya, ¡les dues Cerdanyes!, i a l'esquerra l'acollidor Ripollès, serres preuades d'ací i d'allà.

Passat el Coll de la Creu de Mayans, la neu comença a minvar i aprofitem les darreres clapes, fins a trobar les ginesteres i el bosc, on ens deslliguem les fustes, que durant hores ens han dut per l'alta serra.

Voltada per la solitud del paisatge, ens esguarda l'emotiva Creu, a la memòria del que fou un bon esquiador, Jordi Prats. ¡Descansa en pau, amic!

No lluny de la Collada de Toses, jaïem en un pradell groguenc que la tardor resseca. Després, amb els es-

quís al coll, seguim vers la Molina propera.

En la serenor de la tarda, envaïts pels flaires del bosc, caminem cofois. Materialment la jornada ja és pretèrit. Allà dalt han quedat les traces subtils i breus dels esquís sobre la neu.

Malgrat que el vel de les anyades entelin els sentits, seguirem veient un retall de cel blavíssim, un estol de rojes barretines perfilant-se en l'horitzó, una escuma de neu en la carena i sobretot un crit de joia sota el sol.

Antoni Ordovàs

XXVII Marxa d'Orientació

Organitzada pel C. E. Pirinenc, el 22 d'octubre passat s'efectuà aquesta cursa de muntanya en el sector de la Serra de l'Obac proper de Mura. L'itinerari s'iniciava al caseriu de la Mata, seguint cap a l'ermita de Sant Jaume, Coll de Garganta, Bassa Nova, Cova dels Debanadors, Coll de Malpàs, Font, Masia i Serra de Matarrodona, Can Puigdoure, Coll de la Creu, Font del Senyoriu, Coll de Serrandreu, Carena de Roca Picarda, el Castelló, Can Puig de la Balma, Creu de Mura i poble de Mura, final de la cursa.

El trajecte transcorria per entre turons i barrancades de conglomerat, propis d'aquell pintoresc sector. L'existència de corriols que contornejaven les cingleres pels llocs més impensats provocà nombroses desviacions, especialment en el grau que devallava fins a la Cova dels Debanadors, en els contorns de la qual es produí una escampada quasi general. Un dels nostres equips estigué prop d'una hora donant tómbos entorn a l'Alzina del Vent.

Entrebancs apart, l'itinerari era magnífic i ben escollit, donant ocasió als marxadors de conèixer un sector bell i no gaire freqüentat. Es passava prop de la Cova del Mal

Pas, on fa alguns anys es descobrí un enterrament atribuït en principi com d'un individu cromanyoide. Cridaren molt l'atenció els antics edificis medievals amb finestrals gòtics, encaixonats en l'abaumada cinglera de Can Puig de la Balma, singular caseriu del terme de Mura que no veïem esmentat en cap nomenclator ni guia actuals.

La classificació dels equips de l'Entitat fou la següent:

Lloc	Dorsal	Noms	Punts
5	129	Marcellí F. - Margarida P.	15
26	7	D. Margalet - R. Sabrià	21
33	63	R. Martí - M. Planas	25
41	19	S. Baig - J. Candela	31
56	55	J. Blanes - Pilar M.	36
59	199	J. Gudín - M. Pàmies	37
77	96	Isabel R. - J. Toledano	41
81	104	Assumpta B. - Jani F.	42
96	179	M. ^a A. Ràfols - A. Llorba	46
97	18	Ll. Daviu - Blanca F.	46
99	29	J. Planas - P. Subirats	47
102	86	E. Sivill - M. ^a Vinyet	48
112	16	J. Artigues - T. Muela	54
118	181	J. Ràfols - Núria J.	59
134	157	R. Grifell - R. Montané	67
143	114	Tina M. - J. Virella	80

L'A. E. Talaia quedà classificada en novè lloc entre les entitats participants, amb un total de 77 punts.

Secció Nàutica TIPLAY

Creuer Canaries, 34 - Tel. 893 29 98 - Vilanova i la Geltrú

ESCOLA SKI

COMPRA VENDA D'EMBARCACIONS

DISTRIBUÏDOR DUCATI

Secció Agrícola TIPLAY

Sant Josep, 10 - Tel. 893 30 89 - Vilanova i la Geltrú

Taller reparació de motos,
venda de maquinària agrícola,
reparació de maquinària agrícola

Esports TIPLAY

Material esportiu per:

Tenis - Fútbol - Hockei - Basquetbol - Atletisme
Alpinisme - Esquí - Gimnasia

Tenim tot el que necessiteu

VISITEU-NOS A: Rbla. Vidal, 17 - Vilanova i la Geltrú

